

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри гуманітарних і
правових дисциплін

Протокол № 3 від 01.10.2018 р.

Зав.кафедри

 І.В. Шульженко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник: Амірова Р.І.,
канд.філос. наук, доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів напрямку підготовки 281 «Публічне управління та адміністрування»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	1
Лекції, годин	26
Практичні / семінарські, годин	34
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	120
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,3
самостійної роботи студента	6,6
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета – формування у студентів професійних компетентностей щодо їхнього вміння самостійно аналізувати суть політичних явищ і процесів та приймати виважені рішення, що сприятимуть подальшій демократизації українського суспільства, інтеграції його в світове співтовариство.

Завдання – засвоєння основних принципів формування сучасної політичної системи, обґрунтування актуальних політичних проблем; формування компетентностей щодо самостійного критичного аналізу політичних процесів та оцінки їх впливу на політичні рішення.

Предмет: політична інститути як об'єкти та суб'єкти політичної сфери суспільства, та політичні процеси як динамічна складова суспільної життєдіяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Тема 1. Політика і наука про політику.
2. Тема 2. Влада і громадянське суспільство: проблема взаємодії.
3. Тема 3. Розвиток демократії та становлення громадянського суспільства в сучасній Україні.
4. Тема 4. Політична система суспільства.
5. Тема 5. Політичні режими.
6. Тема 6. Тенденції та інституціональні форми глобалізації, їх вплив на процеси в Україні.
7. Тема 7. Аналіз рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні.

8. Тема 8. Політичний процес і політична діяльність.
 9. Тема 9. Політичний менеджмент та політичний маркетинг.
 10. Тема 10. Практичний політичний аналіз.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	сам. робота		л	п	лаб.	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування політичних інститутів і процесів										
Тема 1. Політика і політична наука .	20	4	4		12					
Тема 2. Влада і громадянське суспільство: проблема взаємодії	19	2	4		13					
Тема 3. Розвиток демократії та становлення громадянського суспільства в сучасній Україні	16	2	2		12					
Тема 4. Політична система суспільства	20	4	4		12					
Тема 5. Політичні режими	19	2	4		13					
Разом за змістовим модулем 1	94	14	18		62					
Змістовий модуль 2. Аналіз політичних інститутів і процесів										
Тема 6. Тенденції та інституціональні форми глобалізації, їх вплив на процеси в Україні.	16	2	2		12					
Тема 7. Аналіз рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні	16	2	2		12					
Тема 8. Політичний процес і політична діяльність.	18	2	4		12					
Тема 9. Політичний	20	4	4		12					

менеджмент та політичний маркетинг											
Тема 10. Практичний політичний аналіз	16	2	4		10						
Разом за 2 модуль	86	12	16		58						
Усього	180	26	34		120						

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар –розгорнута бесіда Політика і політична наука.	4
2	Семінар - розгорнута бесіда Влада і громадянське суспільство: проблема взаємодії	4
3	Семінар - дискусія Розвиток демократії та становлення громадянського суспільства в сучасній Україні	2
4	Семінар запитань та відповідей Політична система суспільства	4
5	Семінар запитань та відповідей Політичні режими	4
6	Семінар - дискусія Тенденції до змін сучасних політичних систем	2
7	Семінар - розгорнута бесіда Аналіз рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні	2
8	Семінар - дискусія Політичний процес і політична діяльність	4
9	Семінар запитань та відповідей Політичний менеджмент та політичний маркетинг	4
10	Семінар - дискусія Практичний політичний аналіз	4

5.Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної та монографічної літератури.
2. Підготовка та захист словника з дисципліни.
3. Підготовка рефератів, доповідей та статей за обраною темою.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Тема	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування політичних інститутів і процесів			
Семінар	- 12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої	Усне та

розгорнута бесіда: Політика політична наука.	i		літератури для обговорення питань: Причини виникнення політики: її сутність, структура, функції. Основні підходи визначення політики. Політика як мистецтво володарювання. Аналіз політичної сфери.. Співвідношення між політикою і правом. Політологія, її місце і роль у системі суспільних наук .Специфіка методів політичного дослідження. Закони і категорії політології. Функції політології Взаємозв'язок політології з іншими науками.Принципи політології. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5; 8; 9; 11]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар розгорнута бесіда: Влада громадянське суспільство: проблема взаємодії.	- i	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Влада як явище суспільного життя. Сутність політичної влади та її визначення в нормативно-формалістичній, органістичній, суб'єктно-психологічній, індивідуально-соціологічній та марксистській концепціях. Складові державної влади: законодавча, виконавча, судова, їх взаємодія. Форми та механізми політичної влади: панування, політичне керівництво, управління. Поділ форм політичної влади за критерієм головного суб'єкта правління: монархія, тиранія, аристократія, олігархія, демократія. Функції механізму політичної влади: інтегративна, регулятивна, мотиваційна, стабілізуюча. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5; 8; 9; 11]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар дискусія: Розвиток демократії та становлення громадянського суспільства в сучасній Україні	- та	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Становлення і розвиток демократії в сучасній Україні; Здобутки демократії в Україні; Шляхи вирішення проблеми щодо розвитку демократії в Україні. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5; 8; 9;11;12;15]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар запитань та відповідей: Політична система суспільства.	та	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття "політична система суспільства". Політична система як механізм влади та фактор стабілізації і розвитку суспільного життя. Характерні риси політичної системи суспільства. Типологія політичних систем. Системоутворюючі засади та основні функції політичних систем. Основні фактори ефективності політичної системи. Структурні елементи політичної системи, її інституційна, інформаційно-комунікаційна, нормативно-регулятивні складові. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5;12;16;17]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар запитань та відповідей: Політичні	та	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття "політичний режим" та параметри його визначення. Форма політичного (державного) режиму як безпосередній засіб реалізації державної влади. Види політичного режиму: демократичний	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне

режими.		та недемократичний. Основні признаки демократичного режиму. Особливості та відмінності авторитарного та тоталітарного режиму. Типологія політичного режиму. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5; 8; 9;11;12;16;20]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	не тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Змістовий модуль 2: Аналіз політичних інститутів і процесів			
Семінар – дискусія: Тенденції до змін сучасних політичних систем.	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Світовий політичний процес. Поняття, суб'єкти, закономірності та тенденції до змін світового політичного процесу. Основні концептуальні ідеологічні засади сучасних політичних процесів. Сучасні радикальні ідеології неокомунізму, неофашизму. "Демократичний соціалізм" – ідеологія і практика сучасної соціал-демократії. Ідеологія неоконсерватизму, сутнісний аналіз. Неолібералізм як ідейно політична доктрина. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5; 8; 9;11;12;16;20]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар – дискусія Політичний процес і політична діяльність.	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття, суб'єкти, рівні, види, стадії та типи політичного процесу; Ефективність політичного функціонування. Політичні рішення: сутність, технології прийняття і впровадження. Модернізація політичного процесу та його особливості в Україні; Політична участь і політичне функціонування; Специфіка та об'єкти політичної діяльності в сучасних умовах. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5-7;19;20]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар – розгорнута бесіда: Аналіз рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні.	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Фактори стабільності політичної системи в Україні. Показники рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні. Напрямки підвищення рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні. Методи аналізу рівня стабільності політичної системи. Використання соціологічного, структурно-функціонального, історичного методів політичного аналізу. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5-7;10;12-15;17-19]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар та запитань та відповідей: Політичний менеджмент та політичний маркетинг.	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Політичний менеджмент: поняття та зміст. Типології політичного управління. Поняття політичного маркетингу та його сутність. Функції політичного маркетингу. Маркетинг органів державної влади. Джерела: основна [1-4]; додаткова [7;11;12;18;20]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді

			дискусії, оцінювання доповіді
Семинар – дискусія: Практичний політичний аналіз.	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Методологічні підходи до прикладного політичного аналізу: клієнт-проблемно-орієнтований підхід; гетерогенність концептуально-методологічної бази; інструментальний мультипліцизм; поєднання-емпіричного і нормативного підходів. Методики практичного політичного аналізу (трендовий, ситуаційний). Комбінації методів і процедур для вирішення конкретної задачі, визначення послідовності та їх використання. Методи збору, переробки, і виробництва політичної релятивної інформації. Джерела: основна [1-4]; додаткова [5-7;10;12-15]. 2. Самотестування 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності									
	Загальні					Предметно-спеціальні				
1. Знання об'єкту, предмету і методу політичної науки, її структуру та функції, а також сутність та завдання політики.							+			
2. Знання визначення політичної влади, проблем легітимності влади та проблеми взаємодії влади і громадянського суспільства.								+		
3. Знання проблем розвитку демократії та становлення громадянського суспільства .							+			
4. Знання структури та механізму функціонування політичної системи її структури, функцій та типологій.									+	
5. Уміння класифікувати політичні системи і політичні режими, партійні та виборчі системи.							+			
6. Знання поняття «опозиція» та її ролі в житті суспільства; усвідомлення значення політичної еліти та політичного лідерства в державі .									+	
7. Уміння володіти навиками політичної культури та застосовувати політологічні знання у своїй професійній діяльності								+		

8. Уміння визначення політичного менеджменту та політичного маркетингу, складові та функції політичного маркетингу.								+				
9. Уміння аналізувати міжнародні політичні процеси, місце та роль України в сучасному світі. Знання глобальних проблем людства та їх вплив на політичний процес									+			
10. Знання сутності та рівний політичного ризику. Уміння надати оцінку політичного ризику, чинники та симптоми, та управління політичним ризиком..									+			

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, самостійне опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури, опрацювання понятійно-категоріального апарату науки, написання наукової статті, підготовка тез до виступу на всеукраїнських та міжнародних конференціях).

9. Методи оцінювання

Залік

10. Розподіл балів, які отримують студенти протягом семестру

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку 100 балів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Тестові завдання	Задачі. Завдання, кейси	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1	3		1	4		8
Тема 2		3	1	4		8
Тема 3	4		2	4		10
Тема 4	3	2		4		9
Тема 5	3	2	1	4	5	15
Разом за 1 модуль	13	7	5	20	5	50
Змістовий модуль 2						

Тема 6	4		2	4		10
Тема 7	2	2		4		8
Тема 8	4		1	4		9
Тема 9	2	2		4	7	15
Тема 10		2	2	4		8
Разом за 2 модуль	12	6	5	20	7	50
Усього	25	13	10	40	12	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

ОЦІНКА		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
30-59	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Нікорич А. В. Політологія. / А. В. Нікорич – НТУ "ХІП", 2001. – 210 с.
2. Піча В. М., Політологія: нав. посібн. / В. М. Піча, Н. М. Хома. – К.–Л., 2010. – 318 с.
3. Політологія / за ред. Й. З. Дзюбка, Х. М. Левківського – К. : Вища школа, 2011. – 326 с.
4. Політологія: Наука про політику / за ред. В. Г. Кременя – К.–Х.: Єдинорог, 2011. – 238 с.

Допоміжна

5. Політична наука: історія дисципліни / Г. Алмонд // Поліс. – 2010. – № 6. – С. 32
6. Амелин В.Н. Социология политики. – М., 1992.
7. Бебик В.Н., Головатий М.Ф., Рехало В.А. Політична культура сучасної молоді. – К., 1996.
8. Етнонаціональний розвиток України: терміни, визначення, персоналії. – К., 1993.
9. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика / В. М. Бебик. – К., Вища школа, 2000. – 442 с.
10. Загальна й прикладна політологія : навч. посібн. / під загальною редакцією В. І. Жукова, Б. І. Краснова. – М. : МГСУ. изд. "Союз", 2011. – 992 с.
11. Політологія : підручник для вузів / під ред. М. А. Василика. – М. : Юрист, 2001. – 529 с.
12. Політологія / за ред. А. М. Чернія. – К., Вища школа, 2007. – 326 с.

Інформаційні ресурси

13. Новостной портал ЛигаБизнесИнформ [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://liga.net>.
14. Право. Україна. – Режим доступу: <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html>.